

AJANKOHTAISTA IHMISOIKEUKSISTA – IHMISOIKEUSKESKUKSEN KANSAINVÄLINEN KATSAUS 6/2017

Euroopan neuvoston ihmisoikeustuomioistuin (EIT)

Ranska loukkasi kidutuksen kieltoa

Tapauksessa oli kyse viranomaisten voimankäytöstä tilanteessa, joka päättyi 41-vuotiaan miehen (B) kuolemaan. B oli mennyt noutamaan reseptillä määrättyjä psyykenlääkkeitä apteekista, jossa hän oli asioinut säännöllisesti ja asiallisesti. Tällä kertaa B oli hermostunut ja henkilökunta oli kutsunut poliisin, joka poisti vastustelevan B:n apteekista välittömästi ja voimakeinoja käyttäen. B:n edelleen kiihtyessä ja käyttäytyessä aggressiivisesti paikalle oli kutsuttu palokunta. Yhtäkkiä B:n sydän oli pysähtynyt, eikä häntä saatu elvytettyä. Ruumiinavauksessa paljastui traumaperäisiä löydöksiä. EIT katsoi, että viranomaiset kohtelivat B:tä epäinhimillisellä ja halventavalla tavalla ja Ranska loukkasi näin Euroopan ihmisoikeussopimuksen (EIS) turvaamaa kidutuksen kieltoa.

[AFFAIRE BOUKROUROU ET AUTRES c. FRANCE](#)

Vähävaraisten asuinpaikan valinnan rajoittaminen ei loukannut EIS:ta. Alankomaissa on pyritty purkamaan suurkaupunkien tiettyjen keskusta-alueiden nk. ghettoistumista asettamalla tuloarajavaatimuksia niihin muuttavilta asukkailta. Vähävarainen yksinhuoltaja ei ollut tapauksessa saanut lupaa asunnon vaihtoon, koska hän ei kyennyt osoittamaan, että hänellä on vaadittavat tulot. EIT:n suuri jaosto (äänestys 12–5) katsoi, ettei neljännen lisäpöytäkirjan 2 artiklan turvaamaa vapautta valita asuinpaikkaa ollut loukattu. Ratkaisussa ja erinäisissä mielipiteissä punnitaan muun muassa köyhyiden, sosiaalisen prekariaatti -aseman ja syrjinnän yhteyksiä.

[CASE OF GARIB V. THE NETHERLANDS](#)

Loukkaava Instagram-postaus olisi pitänyt ottaa tutkittavaksi

Islannin korkein oikeus oli katsonut, ettei tunnetusta islantilaisesta bloggerista julkaistu Instagram-postaus, johon oli kirjoitettu ”fuck you rapist bastard” ollut loukannut valittajan kunniaa. Valittajasta oli tehty kaksi rikosilmoitusta, joissa hänen väitettiin syyllistyneen raiskauksiin. Tutkinnan päätyttyä syytteitä ei nostettu näytön puuttuessa. Bloggerin valitusta kunnianloukkauksesta ei otettu tutkittavaksi. EIT katsoi Islannin syyllistyneen yksityiselämän suojan loukkaukseen.

[CASE OF EGILL EINARSSON V. ICELAND](#)

[Protection of Reputation – ECtHR Fact Sheet](#)

Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu

Internet-sivustojen käytön mielivaltaisella estämisellä puututaan ilmaisunvapauteen

Ihmisoikeusvaltuutettu muistuttaa kommentissaan, että internetin käyttäjän pääsyn estäminen verkkosivustoille on lähtökohtaisesti puuttumista ilmaisunvapauteen. Hän tuo esille, että monissa Euroopan maissa pääsy tietyille verkkosivuille voidaan estää hyvin yleisin perustein tai ilman valvontaa, mikä ei ole linjassa EIS:n kanssa. Valtuutettu pitää huolestuttavana kehityssuuntana sitä, että viranomaiset siirtävät vastuuta pääsyn estämisestä ja sisällön poistamisesta yksityisille toimijoille, joilla ei ole valtioiden tapaan selkeää velvoitetta suojella ilmaisunvapautta.

[Human rights comment: Arbitrary Internet blocking jeopardises freedom of expression](#)

Euroopan unionin tuomioistuin (EUT)

Schremsin nostama kante Facebookia vastaan tulee käsittelyyn

EUT:n julkisasiamiehen mukaan itävaltalainen Maximilian Schrems voi vedota kuluttajan asemaansa nostakseen Facebook Irelandia vastaan kanteen Itävallan tuomioistuimissa, kun on kyse hänen oman Facebook-tilinsä yksityiskäytöstä. Schrems ei voi kuitenkaan vedota kuluttajan asemaan muiden kuluttajien hänelle luovuttamien oikeuksien osalta. Facebook Irelandin mielestä Itävallan tuomioistuimilla ei ole kansainvälistä toimivaltaa, minkä lisäksi se väittää, että Schrems on menettänyt asemansa kuluttajana, koska hän harjoittaa tietoturvaan liittyvää ammatillista

toimintaa. EUT aloittaa julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen pohjalta asian harkinnan ja julistaa tuomion myöhemmin. Schremsin aiemmin nostaman kanteen johdosta EU-tuomioistuin linjasi syksyllä 2015, että komission päätös Yhdysvaltojen ns. Safe Harbor -järjestelystä on pätemätön. [Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-498/16](#)

Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA)

Tiedustelulait EU-maissa yhä erilaisia ja paikoin epäselviä

Perusoikeusviraston tuoreessa, kaikki EU-maat kattavassa raportissa käsitellään kansallisten tiedustelupalvelujen suorittamaa yleisen tietoliikenteen seurantaa, eli niin kutsuttua massavalvontaa. Raportin mukaan tällä hetkellä tiedustelutoiminnan sääntely on EU-maissa kirjavaa ja paikoin epäselvää. Tiedustelun valvontaan ei puolestaan välttämättä ole tarvittavaa teknistä osaamista. Raportissa todetaan, että selkeä lainsäädäntö, riittävät oikeussuojakeinot ja tehokas valvonta ovat keskeisiä edellytyksiä yksityisyyden suojan huomioimiselle tiedustelutoiminnassa. Raportti on päivitetty vuonna 2015 julkaistusta perusoikeusviraston raportista. Siihen on sisällytetty asiantuntijahaastatteluita seitsemässä EU-maassa.

[Surveillance by intelligence services: fundamental rights safeguards and remedies in the EU - Volume II](#)

Yhdistyneet kansakunnat (YK)

Ihmisoikeuskomitea käsiteli yleiskommenttiluonnostaan ja keskusteli abortista

YK:n ihmisoikeuskomitea on käsitellyt yleiskommenttiluonnosta, joka koskee oikeutta elämään (artikla 6). Keskustelua herätti etenkin luonnokseen sisältyvä kappale raskauden keskeyttämisestä. Eräät komitean jäsenet huomauttivat, että komitea ei ole aiemmin ottanut kantaa siihen, koskeeko oikeus elämään myös sikiötä, vaan tämä kuuluu valtioiden harkintavaltaan. Toisaalta keskustelussa nousi esille, että kappaleessa tulisi korostaa valtioiden velvollisuutta tarjota mahdollisuus turvalliseen aborttiin. Lisäksi painotettiin tarvetta abortin rangaistavuuden poistamiselle, vaikka siinä menisikin vuosikymmeniä, sillä tämä vahvistaisi naisten ja tyttöjen oikeuksia.

[Committee continues discussion on draft General Comment on the right to life, part 1](#)

[Committee continues discussion on draft General Comment on the right to life, part 2](#)

Ihmisoikeusneuvoston haasteena työmäärä ja resurssit – uudistuksista ei yksimielisyyttä

Ihmisoikeusneuvoston kasvaneeseen työmäärään ja väheneviin resursseihin on pyritty viime vuosina löytämään ratkaisuja. Viimeisin, ihmisoikeusneuvoston puheenjohtajiston (Bureau) ehdotus oli, että tiettyjen kokousten kestoja lyhennetään ja puheajoja rajataan. Samalla esitettiin rahoitusta lisäkokousten järjestämiseksi. Ehdotus, joka myöhemmin typistyi pelkäsi rahoitusesitykseksi, ei kuitenkaan saanut valtioilta riittävää tukea. Asiantuntija-arvion mukaan tämä tekee ihmisoikeusneuvoston vuodelle 2018 kaavailun kokousohjelman toteuttamisesta haastavaa. Kokonaisuudistuksenkin tarpeesta on keskusteltu.

[Organizational Meeting on the issue of the number of Human Rights Council meetings](#)

[The end of the road for 'piecemeal' reform of the Human Rights Council?](#)